

אובדן. שליטה.
אוצר: ד"ר אלעד ירון

כשנה עברה מאז מאורעות אוקטובר 23, והמצב עדיין לא חזר לקדמותו, ואולי גם לא יחזור. לא כולנו איבדנו בני אדם קרובים, בתים או רכוש. אבל כולנו שותפים לאבל על מי שלא יחזור ובציפייה לאלו שחייבים לחזור, מכולנו נלקחו תחושת השליטה על חיינו, הבטחון בעתיד והשגרה המוכרת. כל אחד מתמודד עם רגשות אלו בצורה שונה, אך כולנו מתמודדים איתם. מי מכחיש, מי התפכח, מי נכנס לדיכאון ומי הפך לאקטיביסט בעל כורחו.

היצירות המוצגות בתערוכה משמשות כולן כעדות אישית אודות המציאות העכשווית. כך למשל יצירתו של רובי בקל, "מרפסת צירלסון", נוצרה מאבק שהצטבר במרפסת שלו ברחוב צירלסון בתל אביב במשך כשלוש שנים, מאז ההסתגרות בבית בימי הקורונה ועד להסתגרות בבית בימי המלחמה. בעבודה "באר" נאווה ג'וי אוזן עיבדה וניקתה צילום של באר. באקט זה היא ניסתה לקחת את הדימוי של הבור הפעור ולהשיג עליו שליטה. ביצירה "מתווים" אירית אברמוביץ מציגה דימוי של נערה צפה במים. מאחוריו נמצאת מערכת סבוכה בהרבה: באמצעות קוד מחשב דימויים שונים מתאחדים זה עם זה. במקרה זה הניסיון הרנדומלי לאחד את השונה העלה תמונה שיש בה טריגר. ביצירה "סירנות" תמר שפר מציגה פסלים של סירנות, נימפות הים המיתולוגיות, לצד סירנה, מתקן האזעקה. אך בעוד הצופר של מתקן האזעקה כבוי, היצורים המיתולוגיים נראים גם הם קמלים, עייפים וחסרים את קולן המפתה. ביצירה עדינה במיוחד, מיכל בלייר מציגה שלט קטן ועליו המילים "נסעתי ללדת", שכן תאריך פתיחת התערוכה הוא בדיוק ביום הלידה המשוער שלה, הריון בסיכון שגרם לה לאובדן שליטה אישי במקביל למצב המדיני. ביצירה "אחיזה זמנית" עירית בראל בסן מציגה ניסיון למשטר פיסת חומר בין שתי זרועות, מה שמעלה ביטוי ויזואלי להתנגדות, חופש ושליטה. בציור גדול ממדים אפרת בואנה מייצרת נופים מופשטים של רגעים שקפאו בזמן בין הווה לעבר כדרך התמודדות עם אובדן. בעבודתו של ברנדון גאליס מה שנראה תחילה כצילומים של קירות עם גרפיטי שנוצרו אחרי השביעי באוקטובר מתברר במבט מקרוב כיציר של אינטליגנציה מלאכותית והדרך בה היא מדמינת את הקירות אלו, מה שחושף את הנטיות הכמוסות בחכמת ההמונים של מאגריה. עדי הופמן מציגה את היצירה "התפרקות", וידאו ובו סריקת תלת מימד מתפרקת של קרוב משפחה שוכב בבית החולים, רגע שהופך באמצעות הטכנולוגיה הבלתי מושלמת לציון דרך רגשי. במרכז החלל ניצבת עבודתם של אביב היילוייל ודינה לוי, "מַעֲבָר", בה הצופה מוזמן לצעוד לתוך משקוף דלת שמעברו השני מציאות אחרת, מזמינה אך מאיימת. ביצירה "מטוטלת" גופה של האמנית שרית אכטנברג תלוי במהופך, היא קשורה בחבל עבה ומתנועעת כמטוטלת של שעון אורלוגין. בעבודה זו החבל כובל ומגביל אך גם מגן, חובק ומעגן. שלומית ליור מציגה עצמה ביצירה "שוואסנה" שוכבת על הרצפה בתנוחת היוגה הידועה בשם זה. במשמעות מילולית שמה של התנוחה הוא "מנח הגופה", והוא אמור ללמד אותנו להרפות מהכל, לחוש שהכל חולף ומסתיים ואנו משתחררים מהמסע היומיומי. בעבודתו של דורון פישביין אנו מביטים דרך פירצה אקראית בגדר של בריכת שחייה מקומית וצופים בהתרחשות פשוטה לכאורה אך אולי מורכבת. מערום של כסאות "כתר" בצבעי דגל ארה"ב. יצירתה של ענבל כהן חמו, "ואניטס 1", מציגה סצנה מיניאטורית של פרחים וחרקים, פיסת טבע דומם לכודה בשרף אפוקסי, על קו הגבול בין השימור לכליה – ואניטס באקווריום, כרפרנס לציורי הוואניטס ההולנדים שהלילו את הרגע החולף. לבסוף, בעבודתו של יונתן לוי, "כותרת", משפט של זרם תודעה מקיף את הגלריה כולה ומעלה שאלות על האמת במציאות העכשווית.

התערוכה מסמנת רגע בקיום שלנו כחברה. נכון להיום אין לאף אחד מאיתנו הבנה מה צופן לנו העתיד, האם יהיה לנו זמן לאסוף את השברים ולהתחיל בתהליך של ריפוי, או שנאלץ, כפי שבני אדם הוכיחו שהם יכולים פעמים רבות מדי בהיסטוריה, להסתגל לדרך חיים שונה מזו שהכרנו בעבר, בה כוחות חיצוניים מכתובים יותר ויותר מן השגרה שלנו.